

DRAMAATILISE DRAAMA "TAHVELMAALID"

Camilla Lundberg

Expressen, 21.01.92

Kui Rootsi oleks laulurahvana suurriik - hoolimata oma piiratud rahvaarvust -, siis oleks Eesti temaga võrreldes superriik.

Kui Estonia esines Stockholmis seitse aastat tagasi, lõi ta Kuningliku teatri knock-outi oma vapustavate Verdi-lauljatega. Nüüd on ta tagasi kui igas mõttes vaba rahvusoper, seekord koos omaenda rahvusoperitega: Tubini Barbara von Tisenhusen ja Reigi õpetaja.

Mõlemal teosel on ilmsed seosed Rootsiga - jah, nad on koguni Rootsis komponeeritud! Tubin, kes tuli siia põgenikuna 1944 ja suri 1982, elas siin poole oma elust. Rootsi kultuurielus märkamatusena armastati ja mängiti teda Eestis. Pärast tema surma hakkas Rootsi tema vastu huvi tundma ja tänapäeval on tema sümfooniad ka rahvusvaheliselt tuntud.

Mis operid need siis on, millest me rootslased oleme ilma jäänud? Need on kaks efektiivselt komponeeritud draamat, mis baseeruvad balti ajalookroonikate ja ilukirjanuslikel käsitlustel. Barbara von Tisenhusen on 16. saj aadlidaam, kes maksab eluga armastuse eest lihtnimese vastu, pastoriproua Catharina hukatakse sada aastat hiljem koos oma armastatuga, Smålandist pärit abiõpetajaga. Keelatud armastus on kujund indiviidi vastuolust ühiskonnaga, kus Jumal oma näo ära pöörab.

Nii lõpeb "Barbara" - kirikuõpetaja käed jõuetult taeva poole tõstetud. Samuti Reigi õpetaja - naljakal kombel samad käed, nimelt bassbariton Teo Maiste omad. Tal on üks neid väljendusrikkaid dramaatilisi hääli, mis on meie laiuskraadidel nii haruldased, ja Reigi õpetaja kolmnurkdraama on suurelt osalt

Lundberg - 2

just tänu Maistele nii kaasahaarav.

Ausalt öelda, Tubini muusika küll suurt kaasa ei haara. Kõige lähem on ta vaikselt hallile Prokofjevile, vormilt klassikaliselt lihtne, pisut folkloristlik ja sümpaatse progressiivse vaimuga, mis elimineerib venivuse. Traditsiooniline on ta siiski kõvasti, dramaatiline tahvelmaal à la Midvinterblot /s.o.

Carl Larssoni kuulus pseudoajalooline supermaal viikingiajast/
id

Sellele muujele aitas tublisti kaasa Arne Miku vanamoelised režiid, ~~xxxx~~ Kasuks tuleb, et lauljad jäävad esiplaanile, samuti orkester - Estonia -teatri tugevad küljed.